

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Ndc/7/2025
Identifikačné číslo spisu:	1022200520
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1022200520.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Národnej banky Slovenska, Bratislava, Ul. Imricha Karvaša 1, IČO: 30 844 789, proti žalovanej obchodnej spoločnosti MINIHOTOVOST, SE, Náměstí T. G. Masaryka 2392/17, Břeclav, Česká republika, IČO: 043 55 211, zastúpenej advokátskou kanceláriou WERNER & Co. s.r.o., Bratislava, Žltá 2/F, IČO: 36 869 643, o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 35C/22/2025, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava IV s postúpením sporu, takto

rozhodol:

Nesúhlas Mestského súdu Bratislava IV s postúpením sporu je d ô v o d n ý.

Na prejednanie a rozhodnutie sporu je príslušný Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) podľa § 43 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) postúpil spor vedený na tomto súde pod sp. zn. 16C/1/2022 Mestskému súde Bratislava IV (ďalej aj ako „mestský súd“) ako súdu kauzálnu príslušnému. Uviedol, že v zmysle § 9 zákona č. 261/2023 Z. z. o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 261/2023 Z. z.“) je od 25. júla 2023 na konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach príslušný Mestský súd Bratislava IV. Článkom II zákona č. 261/2023 Z. z. s účinnosťou od 25. júla 2023 súčasne došlo k novelizácii Civilného sporového poriadku vypustením ustanovení § 31 a § 301 až § 306 CSP upravujúcich konanie súdu vo veciach abstraktnej kontroly a k prijatiu prechodných a záverečných ustanovení v § 471e CSP k úpravám účinným od 25. júla 2023 v nasledovnom znení: „Konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach začaté a právoplatne neskončené do 24. júla 2023 sa dokončia podľa tohoto zákona v znení účinnom do 24. júla 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.“ Z citovaného ustanovenia CSP a novoprijatého zákona č. 261/2023 Z. z. je podľa krajského súdu nesporné, že príslušnosť krajského súdu, určená pôvodne podľa § 31 CSP, sa s účinnosťou od 25. júla 2023 zmenila, pričom zákonom nastolená zmena zasiahla aj do konaní začatých pred jej účinnosťou. Uvedený záver

vyplýva z § 471e CSP, časť vety za bodkočiarkou, ktorá určuje výnimku zo zásady dokončenia vecí súdom príslušným v čase začatia konania a aplikuje novú procesnú normu aj na neskončené (t. j. skôr začaté) konania. Zásada dokončenia vecí pôvodne príslušným súdom neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd. Právnu úpravou nastolenou zákonom č. 261/2023 Z. z. došlo k prechodu súdnictva z krajského súdu, ako pôvodne vecne a miestne príslušného súdu prvej inštancie, na iný (prvoinštančný) súd, čo zakladá potrebu aplikácie novej procesnej normy aj na neskončené konania o abstraktnej kontrole, začaté podľa § 31 CSP pôvodne na krajskom súde. Krajský súd uzavrel, že s účinnosťou od 25. júla 2023 nie je ďalej vecne, miestne a ani kauzálne príslušným na konanie v neskončených veciach abstraktnej kontroly.

2. Mestský súd Bratislava IV s postúpením sporu nesúhlasil a predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti. Mestský súd mal za to, že zmena kauzálnej príslušnosti sa týka iba sporov začatých po účinnosti zákona č. 261/2023 Z. z. V opačnom prípade by prechodné ustanovenie § 471e CSP bolo neaplikovateľné. Napokon i pri kauzálnej príslušnosti možno zároveň hovoriť aj o vecnej a miestnej príslušnosti, keď miestne a vecne príslušným je súd, ktorý je zároveň kauzálne príslušným v danej veci. Podľa názoru mestského súdu by sa priečilo účelu zákona č. 261/2023 Z. z., ako aj ústavnému princípu zákonného sudcu, ak by došlo k zmene zákonného sudcu a súdu v už začatom konaní, ak pôvodne príslušný súd nezaniká. Mestský súd uzavrel, že postúpená vec napadla na krajský súd v čase, keď bol kauzálne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie veci a nič na tom nemení ani nový zákon č. 261/2023 Z. z., preto nebol daný dôvod na postúpenie neskončenej veci napadnutej na krajský súd pred 25. júlom 2023.

3. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava IV a Krajskému súdu v Bratislave príslušný na rozhodnutie o príslušnosti podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, preskúmal spor a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava IV s postúpením sporu je dôvodný.

4. Podľa § 31 písm. a) CSP v znení účinnom do 24. júla 2023 na konanie v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach je príslušný Krajský súd v Bratislave pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave, Krajského súdu v Nitre. Žalobkyňa podala žalobu dňa 19. 4. 2022 na Krajskom súde v Bratislave.

5. Podľa § 9 písm. a) zákona č. 261/2023 Z. z. na konanie v sporoch v spotrebiteľských veciach podľa tohto zákona je príslušný Mestský súd Bratislava IV pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre.

6. Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 261/2023 Z. z. ustanovenia tohto zákona sa použijú na konania o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov začaté po 25. júli 2023.

7. Podľa § 471e CSP (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 25. júla 2023) konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach začaté a právoplatne neskončené do 24. júla 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 24. júla 2023 na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 24. júla 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

8. Najvyšší súd uvádza, že otázka príslušnosti súdov v konaniach o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach začatých a právoplatne neskončených do 24. júla 2023 už bola vyriešená uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7Ndc/63/2023 a naň nadväzujúcimi uzneseniami najvyššieho súdu (sp. zn. 7Ndc/61/2023, 2Ndc/18/2024, 4Ndc/18/2024, 5Ndc/12/2024, 8Ndc/20/2024 a ďalšie), s ktorých právnym záverom sa senát v prejednávanej veci plne stotožňuje a na tento odkazuje. V predmetnom uznesení najvyšší súd predovšetkým predostrel, že napriek nie celkom čistému legislatívnemu jazyku aplikovaných prechodných ustanovení (čo argumentačne využil krajský súd v tu posudzovanej veci, pozn.) platí, že ustanovenie § 471e za bodkočiarkou CSP nie je v okolnostiach posudzovanej veci významné už len z toho dôvodu, že ustanovenie § 28 ods. 1 zákona č. 261/2023 Z. z.

výslovne obmedzuje aplikovateľnosť zákona č. 261/2023 Z. z. len na konania začaté po 25. júli 2023. Pritom ustanovenia o príslušnosti súdu, na ktoré odkazoval krajský súd pri postúpení sporu mestskému súdu, sa nachádzajú práve v zákone č. 261/2023 Z. z. (§ 9), nie v CSP. Ak je teda zákon č. 261/2023 Z. z. v zmysle ustanovenia jeho § 28 ods. 1 (výkladom a contrario) neaplikovateľný na konania o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov začatých pred 25. júlom 2023, neexistuje pri takýchto žalobách žiaden spor o kauzálnu príslušnosť súdov v týchto veciach, a teda nie je ani dôvod aplikovať ustanovenie § 471e CSP, časť vety za bodkočiarkou.

9. Z toho vyplýva, že konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach začaté do účinnosti zákona č. 261/2023 Z. z. sa dokončia podľa doterajšieho/predchádzajúceho predpisu, a to aj v otázke, ktorý súd má vo veci konať a spor rozhodnúť [v tomto prípade § 31 písm. b) CSP v znení účinnom do 24. júla 2023]. Na uvedenom nič nemení ani explicitne nevymedzený odkaz na súd kauzálnu príslušný, pretože pokiaľ ustanovenie § 471e CSP hovorí o súdoch vecne príslušných podľa stavu do 24. júla 2023, tak označenú vecnú príslušnosť je potrebné chápať ako vymedzenie pôsobnosti na riešenie vecí v prvej inštancii medzi súdmi rôzneho druhu. Ide teda aj o určenie, či v danej veci majú rozhodovať ako súdy prvého stupňa okresné súdy alebo súdy krajské. Je zrejmé, že v okolnostiach posudzovanej veci bol súdom vecne príslušným do 24. júla 2023 krajský súd.

10. Len pre úplnosť je možné uviesť, že na rozdiel od prechodných ustanovení zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky (§ 18b, § 18c, § 18h, § 18i, § 18l, § 18m, § 18n), či od § 3 ods. 3 zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 261/2023 Z. z. výslovne nestanovil prechod výkonu súdnictva z (dovtedy vecne a miestne príslušných) krajských súdov na iné súdy. Aj preto je ustanovenie § 471e CSP, časť vety za bodkočiarkou, neaplikovateľné.

11. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že nesúhlas mestského súdu s postúpením mu sporu krajským súdom je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.